

Handläggare:
Camilla Jönsson
08-214931
Camilla.jonsson@ssnf.org

2013-11-08

SSNf Remissvar
N2013/4192/TTP

Remissvar TSM
N2013/4192/TTP
n.registrator@regeringskansliet.se
Maria.solberg@regeringskansliet.se
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över förslag om en europeisk inre marknad för elektronisk kommunikation

Svenska Stadsnätetsföreningen, SSNf, är en bransch- och intresseorganisation som organiserar 150 stadsnät och 130 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige. Huvudsyftet för våra offentligt ägda stadsnät är att ge invånare, företag och kommunal verksamhet i respektive kommun och region såväl på landsbygden som i tätort möjlighet till bredband via öppna konkurrensneutrala nät där valfrihet och öppenhet på icke diskriminerande villkor råder. Tack vare stadsnäten i Sverige har goda förutsättningar skapats för aktörer, globala som lokala, att träda in på marknaden utan att själva behöva bekosta investeringen i den grundläggande nätinфраstrukturen och dessutom i många fall hyra svartfiber på en konkurrensutsatt marknad.

I Sverige har utbyggnaden av IT-infrastruktur genom lokala, målmedvetna och framförallt långsiktiga investeringar av stadsnäten lagt grunden för en konkurrens på infrastruktur- och tjänstenivå som egentligen inte finns på någon annan marknad internationellt. Stadsnäten var tidiga med att bygga ut fibernät i sina respektive kommuner. I kommuner utan stadsnät har många fått vänta, och kanske fortfarande väntar, på att privata aktörer ska komma till kommunen.

Inledning

Stadsnätetsföreningen har tagit del av rubricerat förslag och lämnar yttrande enligt nedan. Föreningens yttrande tar endast upp sådana områden som direkt berör stadsnätets verksamhet.

EU-kommissionens förslag

EU-kommissionen publicerade den 11 september ett nytt förslag, "Single Market Initiative" som ska skapa goda förutsättningar för en gemensam marknad för elektroniska kommunikationstjänster. EU-kommissionen vill upprätta en uppkopplad kontinent, och föreslår ändring av rådande "telekompaketet". Införandet föreslås av EU-kommissionen ska ske genom

Svenska Stadsnätetsföreningen

Holländargatan 17
111 60 Stockholm Sweden
E-post: kansli@ssnf.org

Org.nr: 556676-6076
Tel: 08-21 49 30
<http://www.ssnf.org>

en förordning, vilket innebär att den blir direkt bindande och ska normalt inte kräva ändringar av lagar m.m. i medlemsstaterna.

Det allmänna syftet med förslaget är att bidra till utvecklingen av en inre marknad för elektronisk kommunikation där invånare och företag har tillträde till elektroniska kommunikationstjänster oavsett var de tillhandahålls i EU, utan gränshinder eller omotiverade extrakostnader. Dessutom ska företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster kunna driva och tillhandahålla sådana nät och tjänster var än de är etablerade och var än deras kunder finns i EU. För att uppnå det måste en rad åtgärder införas för att undanröja hinder för etablering. Tillträdesvillkor måste bli mer harmoniserade för att leverantörer och operatörer ska kunna erbjuda sina tjänster på den inre marknaden. Dessutom ska konsumentskyddet bli mer enhetligt i EU.

SSNfs yttrande

Avsaknad av konsekvensanalys

SSNf håller med EU-kommissionens bedömning att ökad harmonisering och förverkligandet av en inre marknad anpassad till en digital ekonomi är central för tillväxten och sysselsättningen i Europa. För svenskt vidkommande har forskningsinstitutet Acreo visat att öppna stadsnät ger samhällsvinster.¹ Kommuner gör besparingar och de socio-ekonomiska vinsterna för företag och slutanvändare har bevisats. Dessutom har telekombolagens utbyggnad av LTE-nät kunnat effektiviseras och kostnadsoptimerats genom att de hyrt svartfiber av stadsnät.

Acreos slutsats är att stadsnätens investeringar i fibernäten har genererat stora ekonomiska vinster för samhälle, företag och enskilda medborgare. De lokala stadsnäten, ofta offentligt ägda, är viktiga för bredbandsmarknaden. Inte minst eftersom "ett utmärkande drag för stadsnäten är god lokalkännedom, vilket särskilt underlättar när nät ska byggas på landsbygden och engagemang från boende är viktigt att uppbåda."² Stadsnäten är dessutom viktiga eftersom de är en neutral nätägare av fiber som telekomoperatörer kan hyra svartfiber eller kapacitet av och designa sitt eget fibernät utan att varken behöva göra kostsamma investeringar eller hyra av någon konkurrent.

Många kommuner i Sverige har valt att se IT-infrastrukturen som något som ska finnas tillgängligt för alla och tillhandahållas av en neutral aktör för att skapa konkurrens. Stadsnäten i Sverige finns inte bara i storstäderna utan också landsbygden och i glesbygden. Stadsnäten har till uppdrag att säkerställa att nätet finns tillgängligt för alla, vilket resulterat i att det råder konkurrens på både svartfiber och bitström. Gemensamt är att kommuner med stadsnät, till skillnad från många andra städer i Europa, har skapat konkurrensen i alla nivåer i IT-infrastrukturen där både stora och små operatörer konkurrerar med varandra på lika villkor. Dessutom är penetrationen av fiber högre i Sverige tack vare kommunernas engagemang. Det visar vikten av kommunalt engagemang och vikten av att vara konkurrensneutral. Stadsnäten värnar om att vara konkurrensneutrala och ge alla aktörer tillträde till fibernätet på lika villkor.

SSNf har medlemmar i hela Sverige som dels verkar i stora städer, dels verkar enligt EUs egna definition i extrem glesbygd. För Sverige är det angeläget att belysa konsekvenser för Sverige som helhet för stadsnäten i olika delar av landet, för branschen och för tillväxten. EU-kommissionen lägger ett förslag som ska åstadkomma en gemensam europeisk marknad för

¹ Forskningsinstitutet Acreo Swedish ICT. [https://www.acreo.se/media/news/oppna-stadsnat-ger-samhallsvinster-
visar-ny-studie](https://www.acreo.se/media/news/oppna-stadsnat-ger-samhallsvinster-visar-ny-studie)

² <http://www.bredbandivarldsklass.se/Om-Bredbandsforum/Nyheter/Stadsnat-och-bynaat-i-samarbete/>

elektronisk kommunikation vilket medför ny förordning och ett flertal ändringar i befintliga förordningar och direktiv. Det är stora förändringar som behöver analyseras utifrån olika konsekvenser eftersom EUs länder dels kommit olika långt, dels har olika förutsättningar. Det förslag som kommissionen lagt saknar dessvärre sådana vitala delar såsom konsekvensanalyser. Med tanke på de föreslagna regulatoriska förändringarna borde konsekvensanalyserna varit mer omfattande och underbyggda.

Inre marknad - Olika förutsättningar

Elektroniska kommunikationer är en viktig komponent för att skapa hållbar utveckling inom alla områden till nytta för individer, samhälle och företagande. SSNf konstaterar att utvecklingen inom EU, vad avser utveckling och tillgång till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet för elektronisk kommunikation, varierar starkt. SSNf håller med om att det därför är nödvändigt att det finns lösningar som gör att alla länder inom unionen utvecklas. EU-kommissionen måste dock säkerställa att även länder som kommit lite längre i sin utveckling, såsom Sverige, inte hindras av förordningen och avstannar i sin utveckling.

Förslaget innebär att aktörer ges förutsättningar att etablera sig i flera medlemsstater och SSNf saknar här den konsekvensanalys som visat att förordningen inte gynnar redan dominerande nätägare. I strävan att nå den inre marknaden kan konkurrensen påverkas. Den svenska modellen värnar om konkurrens i alla led, oavsett svartfiber eller kapacitetstjänster, och modellen har varit mycket framgångsrik.

Den svenska modellen innebär att stadsnäten inte är vertikalt integrerade, dvs. de erbjuder inte slutkundstjänster i konkurrens med andra tjänsteleverantörer. Stadsnäten erbjuder svartfiber och kapacitetstjänster till andra operatörer och leverantörer. SSNf anser att det finns en uppenbar risk att de regler som förordningen anger kan komma att slå ut de mindre aktörerna och gynna multinationellt eller nationellt dominerande aktörer. Detta kan få effekter att det istället begränsar konkurrensen och hämmar investeringsviljan hos mindre aktörer, återigen det saknas konsekvensanalyser i lagda förslag.

Den svenska modellen, där mindre aktörer i form av stadsnät varit pådrivande i utbyggnad av höghastighetsnät, måste säkras. Dessutom är det lämpligt att Sverige förändrar de regler som blockerar stadsnätens möjlighet till samarbeten så att både regionala och nationella och mer effektiva strukturer kan skapas.

Ökad rörlighet och tillväxt

De specifika åtgärder som föreslås i EU-kommissionens förslag ska också medföra en högre grad av konkurrens i fråga om infrastrukturens kvalitet och pris samt skapar mer innovationer. Investeringsbeslut ska underlättas för nyetablering eller expansion på marknader för trådlösa eller fasta nät. En ökad utbyggnad av digitala infrastrukturer och tjänster ska vidare öka valfriheten för konsumenterna och bidra till ökad rörlighet över hela EU. SSNf håller med om att en väl utbyggd IT-infrastruktur, som är tillgänglig och öppen för marknadens aktörer, främjar konkurrensen inom IT- och telekombranschen och är en strategisk förutsättning för tillväxt och sysselsättning. Dessutom bör en bättre fungerande sektor för elektronisk kommunikation i hela EU leda till ett större urval av insatsvaror för företagen och bättre kvalitet på insatsvarorna.

Sverige har låga inträdeströsklar för tjänsteleverantörer att kunna leverera tjänster. Det öppna nätet ger befintliga och nya aktörer möjlighet att leverera sina tjänster utan att behöva investera i egen infrastruktur. I det öppna nätet konkurrerar tjänsteleverantörerna med varandra om slutkunderna. Tjänsteföretagen har i regel korta eller inga bindningstider och ser det som en

konkurrensfördel i det öppna nätet. Kunderna vågar pröva tjänsteleverantören, och avsaknaden av långa avtal stimulerar företaget att arbeta med kundrelation och tjänst.

Tjänsteleverantörer eller operatörer som vill äga utrustning själva kan välja att hyra svartfiber eller kapacitet i det öppna nätet eller av Skanova. Genom konkurrensen i Sverige har svartfiberpriserna sjunkit,³ vilket i sig gynnar operatörer som vill ta sig upp för investeringsstegen.

Forskningsinstitutet Acreo har visat att tillgången till grundläggande IT-infrastruktur viktigt. Men för att nå samhällsvinster ska den också vara öppen och tillgänglig för alla. Det ger nya aktörer möjlighet att träda in på marknaden oavsett på vilken nivå.

Det EU-kommissionen vill uppnå med den inre marknaden existerar redan i Sverige enligt SSNf. Det är viktigt att hela EU harmoniseras i den inriktningen. Men utan en ordentlig konsekvensanalys gällande den svenska marknaden är det svårt att se positiva effekter för Sverige. Harmoniseringen får inte vara på bekostnad av små aktörer såsom stadsnäten.

Nationella tillsynsmyndigheterna

Ett förslag i förordningen innebär en förskjutning av befogenheter från medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna till kommissionen och unionens institutioner. SSNf stödjer inte förslaget och anser att den nationella tillsynsmyndigheten, PTS, är nödvändig för den svenska marknaden. Sverige behöver en myndighet som PTS som har djup förståelse för den svenska marknaden och dess drivkrafter och som kan driva svenska frågor gentemot EU-kommissionen. Sverige ligger i framkant och har unika marknadsförutsättningar i och med den svenska modellen. Återigen krävs en bättre konsekvensbedömning att ta hänsyn till.

Slutligen

EU-kommissionens bedömer att en ökad harmonisering och ett förverkligande av en inre marknad som är anpassad till en digital ekonomi är central för tillväxten och sysselsättningen i Europa. Något SSNf håller med om. Men för att nå målet om en gemensam europeisk marknad krävs ny förordning och nya lagar. En sådan genomgripande förändring kräver djupgående och breda konsekvensanalyser, vilket SSNf saknar i förslaget. Risker för regulatorisk osäkerhet är hög det kan innebära att EU-kommissionens mål inte nås och istället för positiv påverkan kan en negativ effekt uppstå.

IT-infrastruktur baserad på fiberoptiska kablar är en framtidssäker infrastruktur som successivt byggts ut. Tack vare kommunala insatser, under slutet på 1990-talet och fram till 2005, finns det i Sverige en stomme av fiber som kan säkerställa konkurrenskraften och framtida marknads- och tjänsteutveckling. För Sverige och för EU är det viktigt att IT-infrastrukturen fortsätter byggas ut i snabb takt för att skapa goda möjligheter för invånarnas vardagsliv, för entreprenörskap, ett gott arbetsliv, en bra skola och även god tillgång till bra samhällelig eService.

Det viktigt för Sveriges framtid att konkurrensen inte snedvrids och att utbudet av svartfiber och kapacitet blir högre. Stadsnäten är en del av marknaden och Acreo har visat att öppna stadsnät ger samhällsvinster.⁴ Investeringarna i fibernäten har genererat stora ekonomiska vinster för

³ Företags kostnad för 100 Mbit/s-anslutning, en jämförande studie mellan elva städer

⁴ Forskningsinstitutet Acreo Swedish ICT. <https://www.acreo.se/media/news/oppna-stadsnat-ger-samhallsvinster- visar-ny-studie>

samhälle, företag och enskilda medborgare. Kommuner gör besparingar och de socio-ekonomiska vinsterna för företag och slutanvändare har bevisats.

Den svenska bredbandsmarknaden har utvecklats i riktning mot ökad valfrihet för konsumenterna genom ett utbud av både fasta och mobila bredbandstjänster till rimliga priser. Detta har fått till följd att svenska konsumenter är ledande även i användningen av höga bredbandshastigheter. Investeringsviljan i fiber måste självklart säkerställas i alla delar av EU, men vi måste se till att utvecklingen inte avstannar för svenska aktörer på fibermarknaden.

Stefan Hedin, ordf SSNf

Mikael Ek, vd